

กระทู้ถามที่ ๐๔๕ ร.

วุฒิสภา

๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๘

เรื่อง ความคืบหน้าในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด กรณีเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ดังต่อไปนี้

สืบเนื่องจากการครบรอบ ๑๕ ปี ของเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งมีผู้ได้รับบาดเจ็บล้มตายเป็นจำนวนมาก ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการสลายการชุมนุม กรณีเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (ศปช.) ระบุจำนวนผู้เสียชีวิตทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่ทหารจากการสลายการชุมนุมดังกล่าวอย่างน้อย ๙๔ ราย ไม่รวมผู้ได้รับบาดเจ็บ และคดีดังกล่าวใกล้จะขาดอายุความในอีก ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓) ข้างหน้าแล้วนั้น ประกอบกับศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายกฟ้องนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรี และนายสุเทพ เทือกสุบรรณ อดีตรองนายกรัฐมนตรี ฝ่ายความมั่นคง กรณีมีคำสั่งสลายการชุมนุมในเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นในข้อหาร่วมกันก่อให้เกิดการฆ่าและพยายามฆ่าผู้อื่น และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ได้มีมติเป็นเอกฉันท์มีคำสั่งให้ช้อกล่าวหาที่ขอให้มีการดำเนินคดีตกไปเช่นกัน เป็นเหตุให้ผู้เสียหายไม่มีช่องทางในการนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาตีของศาลตามกฎหมายที่มีอยู่ จึงขอเรียนถามว่า

๑. มีความคืบหน้าในการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม ตลอดจนการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด กรณีเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น มีความคืบหน้าหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. มีความคืบหน้าของการเปิดเผยข้อมูลการสืบสวนสอบสวนเชิงลึก (Crime Scene Investigation) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สลายการชุมนุมแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อความปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ได้จ้างผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหรัฐอเมริกาจัดทำนั้น มีความคืบหน้าอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. กระทรวงยุติธรรมจะมีนโยบาย แนวทาง หรือวิธีการจัดการอื่นใด เพื่อไม่ให้เหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ต้องประสบชะตากรรมขาดอายุความเฉกเช่นคดีตกไปโดยไม่ได้รับความเป็นธรรม ขอทราบรายละเอียด

๔. กระทรวงยุติธรรมจะมีเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดช่องทางให้สามารถนำคดีดังกล่าวขึ้นสู่การพิจารณาของศาลได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เทวฤทธิ์ มณีฉาย

สมาชิกวุฒิสภา

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๔๕ ร.

ของ นายเทวฤทธิ์ มณีฉาย สมาชิกวุฒิสภา

เรื่อง ความคืบหน้าในการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิด กรณีเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้าพเจ้า พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อที่ ๑ มีความคืบหน้าในการสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม ตลอดจนการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดกรณีเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ นั้น มีความคืบหน้าหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๑

ความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดในเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ กระทรวงยุติธรรมโดยกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วทุกคดี รวมทั้งสิ้น ๓๘๓ คดี โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ : คดีเกี่ยวกับการก่อการร้าย (เหตุร้ายต่าง ๆ) จำนวน ๑๕๖ คดี โดยมีคำสั่งฟ้อง ๕๗ คดี คำสั่งไม่ฟ้อง ๓ คดี คำสั่งงดการสอบสวน ๙๕ คดี และรวมสำนวนคดี ๑ คดี

กลุ่มที่ ๒ : คดีเกี่ยวกับการขู่มขู่บังคับรัฐบาลให้กระทำการใด ๆ จำนวน ๒๕ คดี โดยมีคำสั่งฟ้อง ๒๑ คดี คำสั่งไม่ฟ้อง ๓ คดี และคำสั่งงดการสอบสวน ๑ คดี

กลุ่มที่ ๓ : คดีเกี่ยวกับการทำร้ายประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๑๘๑ คดี โดยมีคำสั่งฟ้อง ๑๓ คดี คำสั่งไม่ฟ้อง ๑๖ คดี คำสั่งงดการสอบสวน ๑๕๒ คดี และรวมสำนวนคดี ๑๒ คดี

กลุ่มที่ ๔ : คดีเกี่ยวกับการกระทำต่ออาวุธยุทโธปกรณ์ของทางราชการ จำนวน ๒๑ คดี โดยมีคำสั่งฟ้อง ๑๒ คดี คำสั่งงดการสอบสวน ๘ คดี และรวมสำนวนคดี ๑ คดี

คำถามข้อที่ ๒ มีความคืบหน้าของการเปิดเผยข้อมูลการสืบสวนสอบสวนเชิงลึก (Crime Scene Investigation) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อเดือนเมษายน - พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อความปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ได้จ้างผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหรัฐอเมริกาจัดทำนั้น มีความคืบหน้าอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๒

คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ (คอป.) ได้ตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๓ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นหาความจริงเกี่ยวกับเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ตลอดจนเสนอแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติอย่างเป็นรูปธรรมและแต่งตั้ง ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ธร นคร เป็นประธานกรรมการ โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินงานของคณะกรรมการไว้เป็นระยะเวลา ๒ ปี ตั้งแต่วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓ - ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ภายใต้กรอบอำนาจหน้าที่ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ปัจจุบันได้สิ้นสุดวาระการดำเนินงานแล้ว ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีการเผยแพร่รายงานฉบับสมบูรณ์ให้กับสาธารณชนรับทราบเมื่อเดือนกันยายน ๒๕๕๓ โดยได้รายงานการดำเนินการที่ผ่านมาของคณะกรรมการ สรุปเหตุการณ์ความรุนแรงและการละเมิดสิทธิที่เกิดขึ้น วิเคราะห์สาเหตุและรากเหง้าของปัญหา การเยียวยาและฟื้นฟูเหยื่อ รายงานความร่วมมือกับหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงข้อเสนอแนะอันเป็นแนวทางในการสร้างความปรองดองในชาติทั้งในระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งรายงานฉบับนี้นับเป็นเอกสารสำคัญที่สะท้อนถึงความพยายามของรัฐในการแสวงหาความจริงและวางรากฐานของกระบวนการสมานฉันท์ในสังคมไทย ซึ่งมิได้มีการระบุถึงความคืบหน้าเกี่ยวกับการว่าจ้างผู้เชี่ยวชาญจากประเทศสหรัฐอเมริกาในรายงานฉบับสมบูรณ์แต่อย่างใด

คำถามข้อที่ ๓ กระทรวงยุติธรรมจะมีนโยบาย แนวทาง หรือวิธีการจัดการอื่นใด เพื่อไม่ให้คดีเหตุการณ์สลายการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ต้องประสบชะตากรรมขาดอายุความเฉกเช่นเดียวกับคดีตากใบโดยไม่ได้รับความเป็นธรรม ขอทราบรายละเอียด

คำถามข้อที่ ๔ กระทรวงยุติธรรมจะเสนอให้มีการแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดช่องทางให้สามารถนำคดีดังกล่าวขึ้นสู่การพิจารณาของศาลได้หรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อที่ ๓ และ ๔ กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการในเรื่องดังกล่าวตามนโยบาย แนวทาง มาตรการ หรือวิธีการจัดการอื่น ๆ เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมในกรณีดังกล่าว ดังนี้

๑. ด้านนโยบาย : กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้บรรจุประเด็นการใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพการชุมนุมไว้ในแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) และฉบับที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ซึ่งถือเป็นกรอบนโยบายระดับชาติ ด้านสิทธิมนุษยชนที่ทุกหน่วยงานต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยประเด็นดังกล่าวจะปรากฏอยู่ในแผนสิทธิมนุษยชนด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งให้ความสำคัญกับการผลักดันกฎหมายคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการจัดอบรมให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเพื่อสร้างความตระหนักและการปฏิบัติ

ที่เหมาะสม นอกจากนี้ ได้มีการสื่อสารในเวทีประชุมต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องผลักดันนโยบาย หรือร่วมกำหนดมาตรการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดกรณีดังกล่าวขึ้นอีก

๒. ด้านมาตรการ/แนวทางด้านกฎหมายเกี่ยวกับอายุความในคดีอาญา : วัตถุประสงค์ของการมี อายุความในคดีอาญา คือเพื่อป้องกันปัญหาพยานหลักฐานเสื่อมถอย และกระตุ้นให้เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้ กฎหมายดำเนินการสืบสวนสอบสวนโดยเร็ว จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของนานาประเทศ เช่น สาธารณรัฐฝรั่งเศส สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สหรัฐอเมริกา สาธารณรัฐอินเดีย และประเทศญี่ปุ่น พบว่า มีการกำหนดอายุความแตกต่างกันไปตามระวางโทษของแต่ละฐานความผิด ซึ่งโดยทั่วไปความผิด ที่มีลักษณะร้ายแรง และมีโทษสูงสุดจะมีอายุความอยู่ในช่วงประมาณ ๑๕ - ๓๐ ปี และหลายประเทศ ยังมีการกำหนดข้อยกเว้นสำหรับบางฐานความผิดที่ร้ายแรงมาก เช่น การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การทรมาน หรือการบังคับบุคคลให้สูญหาย โดยให้เป็นคดีที่ไม่อยู่ภายใต้การจำกัดด้วยอายุความเพื่อให้สามารถ นำตัวผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้เสมอ ทั้งนี้ ประเทศไทยมีการกำหนดอายุความใน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ - ๑๐๑ ตามประเภทความผิดเช่นกัน ทั้งนี้ ในคดีเหตุการณ์ สลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ถือเป็นคดีอาญาทั่วไปที่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของอายุความ ทำให้เกิด ความกังวลว่าคดีอาจสิ้นสุดลงโดยไม่ได้รับความเป็นธรรม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการศึกษาทบทวน กฎหมายที่เกี่ยวกับอายุความในคดีอาญา อย่างไรก็ตาม การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ต้องคำนึงถึงบริบทของประเทศอย่างรอบด้าน ทั้งในมิติของระบบกฎหมาย การเมือง สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งข้อจำกัดในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการรักษาความมั่นคงแน่นอนของกฎหมาย (Legal Certainty) เพื่อรักษาเสถียรภาพของระบบกฎหมายโดยรวม

นอกจากนี้ ปัจจุบันได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เพิ่มความเป็นมาตรา ๔๙/๑ เพื่อกำหนด ให้ผู้เสียหายมีสิทธิยื่นฟ้องคดีได้เองในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ไม่รับเรื่องกล่าวหาไว้พิจารณา อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องมีการพิจารณาบทบัญญัติของร่าง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวให้มีความเหมาะสมต่อไป

๓. ด้านการดำเนินงานอื่น ๆ

๓.๑ การเร่งรัดกระบวนการสืบสวนและสอบสวน : กระทรวงยุติธรรมโดยกรมสอบสวน คดีพิเศษได้เร่งรัดการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดตั้งคณะทำงาน เฉพาะกิจ หรือศูนย์ติดตามคดีสำคัญทางการเมืองขึ้น เพื่อกำกับและติดตามความคืบหน้าของคดี อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอด นอกจากนี้ กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ได้มีการจัดส่ง เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่ในกรณีที่ประชาชนใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเสรีภาพในการชุมนุม อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อเข้าร่วมสังเกตการณ์และเฝ้าระวังกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในพื้นที่ดังกล่าว เช่นกัน

๓.๒ การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบ : กระทรวงยุติธรรมตระหนักดีว่าการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว ไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการเอาผิดกับผู้กระทำความผิด แต่ควรดำเนินการควบคู่ไปกับหลัก “ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice)” เพื่อให้มีความสำคัญกับการฟื้นฟูความเสียหายแก่ผู้เสียหายและครอบครัว เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความรับผิดชอบ และเยียวยาบาดแผลทางสังคมที่ตกค้างจากอดีต ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น กระทรวงยุติธรรมจึงได้มีการให้ความช่วยเหลือด้านการประกันตัวกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอลปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๙ รวมถึงการช่วยเหลือเยียวยาด้านการเงินตามหลักมนุษยธรรมสำหรับผู้ถูกดำเนินคดีจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง จำนวน ๒๐๑ ราย เป็นเงิน ๖๓,๓๒๕,๔๕๐ บาท เพื่อเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์ดังกล่าว

๓.๓ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและการจัดอบรมการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน : กระทรวงยุติธรรมโดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การบังคับใช้กฎหมายภายใต้หลักสิทธิมนุษยชนกรณีการสั่งการ การควบคุม และการจัดการสถานการณ์การใช้กำลังและสถานการณ์ประท้วง ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสำนักงานข้าหลวงใหญ่สิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (The Office of the High Commissioner for Humanrights : OHCHR) ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจและพัฒนาทักษะของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการกำกับดูแลการชุมนุมให้เป็นไปตามมาตรฐานสิทธิมนุษยชนสากล พร้อมทั้งเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีจากต่างประเทศและสะท้อนข้อท้าทายในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากองค์การสหประชาชาติ ซึ่งได้มีการประชุมครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๙ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๖ ณ โรงแรมโนโวเทล กรุงเทพมหานคร สุขุมวิท ๒๐ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๔ - ๒๖ กันยายน ๒๕๖๗ ณ โรงแรมเรนซองส์ กรุงเทพมหานคร ราชประสงค์ สำหรับในปี ๒๕๖๘ มีแผนการกำหนดการจัดประชุมครั้งที่ ๓ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม ๒๕๖๘ นอกจากนี้ ยังได้จัดให้มีการอบรมและการส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชนให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ครู บุคลากรทางการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรศาสนาและประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และพื้นที่ทั่วประเทศ รวมถึงการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ ถึงปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้กับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้มีความตระหนักรู้ถึงสิทธิของตนเอง เคารพสิทธิผู้อื่น และไม่กระทำการละเมิดสิทธิผู้อื่น รวมถึงเป็นต้นแบบของกลุ่มเยาวชนที่เคารพสิทธิมนุษยชน อีกทั้งในปี ๒๕๖๘

มีการจัดกิจกรรมเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจเคารพสิทธิในสถานศึกษาภายใต้บันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยโรงเรียนอุปถัมภ์ของกระทรวงยุติธรรม (ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรและจัดทำแผนส่งเสริมสิทธิเสรีภาพ สิทธิมนุษยชนสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อสร้างการรับรู้และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องสิทธิเสรีภาพและสิทธิมนุษยชน ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผลต่อได้